

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quæ in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus II. Quæ censi debet major pars Capituli?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

conus, ad quem de consuetudine Ecclesia spectat (absente Decano) convocare Capitulum, in eo proponere, ac resolutiones recipere valeat, vi hujus actus non indigeat, quod sit in factis; nam iste est actus jurisdictionis, competens Archidiacono, etiam non constituto in factis, nec ad Decanum spectat ratione ordinis, sed antiquitatis, & superioritatis; sic Garcia p. 3. c. 4. num. 26.

893 Præter hæc not. 1. in quaestione, an, Capituli appellatione, etiam veniat Prælatatus? P. Azor. tom. 2. l. 3. c. 37. q. 2. & 3. negare, de Episcopo; affirmare, de Decano, Priore, vel Præposito: Barbos. verò, de appell. V. App. 37. (quamvis ex Emmanuele Rodriq. quæst. Regul. tom. 3. q. 51. a. 8. dicat, Capituli appellatione, in quadam largissima significatione, includi Prælatum, saltem in favorabilibus) negat cum variis communiter, illud comprehendit.

894 Prælati autem, ut ex Panormitano assertit Tamburinus tom. 1. D. 1. q. 1. n. 7. dicitur, quasi præ aliis dilatatis, vel antelatus; quasi ante alios positus. Consonat vox Antistes: est enim sacerdos, sic dictus, eo, quod ante stat, c. Cleros 21. dist. communiter sumitur pro Episcopo juxta Gloss. in Clement. dudum de sentent. Non ab similibus vox Præsul à præstatio (quod est ante salio) erat enim apud veteres primus inter Salios Martis sacerdotes.

895 Not. 2. inter Prælatos alios esse Regulares; quales Abbates, Præsidentes, Reformatores, Magistri Ordinis, Ministri, Provinciales, Commissarii visitatores, Priores, Præpositi, Majores, Quardiani, Custodes; alios seculares; quales Priores, Præpositi, Decani, Archidiaconi, Archipresbyteri, & similes. Prælatorum appellatione proprie veniunt non solum Episcopi, & Episcopo superiores; Sed etiam alii inferiores Prælati, jurisdictionem ordinariam habentes, c. Romano. §. Archidiaconis. de Appellat. in 6. Rebuffus tract. de pacificis possess. num. 64. & Puteo decis. 238. n. 3. Quod Prælatorum appellatione veniant Abbates, docet Suarez de relig. tom. 4. tract. 8. l. 2. c. 2. n. 23. Quod veniant Abbates Commendatarii, maximè perperui, tenent Ludovicus Gomez in reg. de triennali q. 5. n. 17. & Fufius de visit. l. 2. c. 9. de Commendat. n. 5. ve. Tom. III.

nit etiam Prælati immediatus. Unde si debeat dari licentia studendi alicui Monacho a suo Prælati, intelligitur de immediato, ut dicit Feder. de Senis, cons. 145. n. 6. & sic de similibus, nisi stet in oppositum consuetudo, vel constitutio, ut notat Calder. consil. 388. alias 3. de Reg. idem procedit teste Sanchez l. 6. Decal. c. 7. à n. 59.

Not. 3. minus proprie, & valde fusà significatione, Prælatorum nomine venire illos, qui in Ecclesia habent prærogativam, & honorificum gradum sine jurisdictione; quales Decani, Plebani, Archipresbyteri, & similes; sic Gloss. V. Prælatum in Clem. de elect. & Prælati appellatione non venire Capitulum, ut tenet Natta, cons. 41. num. 4.

Not. 4. Portionarios, & similes Clericos in aliqua Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, non esse membra, seu partes Capituli, licet isdem Ecclesiis deserviant, intellige jure communi, jure enim speciali, privilegio, vel præscriptione oppositum obtineri potest. Hæc tamen omnia intelligenda sunt de negotiis Collegialiter, seu Capitaliter expediendis, nimirum nomine totius; non singulorum.

ARTICULUS II.

Quæ censeri debeat major pars Capituli?

897 Major pars alicujus communitatis potest dupliciter dici; primò major materialiter, seu numero præcisè; 2. major legaliter, seu Canonice, nimirum juxta majoritatem, acceptam ex mente legum, vel sacrorum Canonum; sic in electionibus, ubi sunt 12. Electores v. g. si unus habeat vota 5. alius 4. tertius 3. qui habet 5. habet majorem partem votorum, sed tantum materialiter, & respectivè ad alios duos habentes pauciora vota; non tamen habet majorem partem legaliter, seu canonicè, nimirum majorem partem, quæ talis sit absolute, ex numero Electorum presentium, prout jure exigitur, secus est, si ex 12. presentibus haberet 7. vel 8. illorum vota, tunc enim haberet majora legaliter, quantum est spectato numero votorum. Et quoniam major pars dici potest 1. quæ innititur majori rationi, ut dicitur c. Multis dist. 17. (ubi habetur ad majorem Sedem recurrendum esse, si in subortis questionibus, inter ipsius Provincie

Dd

Episco-

Episcopos, non convenerit, & discrepare cæpit ratio) ergo ubi *major ratio*, huic deferendum erit, ut statuit Pelagius Papa II. dict. c. *Author* 2. *major quoad Zelum*, 3. *major quoad nimirum*: dubitari potest, an, quando in sacris Canonibus dicitur, in universitatibus Ecclesiasticis prevalere regulariter, *quod fit à majori parte*, intelligi debeat de majori præcisè quoad numerum? vel majori quoad rationem, & Zelum? quæ communiter dici solet *pars Sanior*. 2. quando in regula, vel constitutionibus alicujus Ordinis dicitur, *ut censeatur electus* v.g. *qui habet majorem partem*, debeat intelligi *de majori legaliter*, vel sufficiat *major materialiter*?

898 Quid dicendum in materia Electionis? exposuimus l. 1. tit. 6. in c. *Quia propter*. 42. ubi dicitur, ut is, collatione habitâ, eligatur (electione nimirum communi) in quem omnes, vel major, & sanior pars Capituli consentit, ex quo fit in ejusmodi electionibus *majorem præcisè numerum*, non esse *majorem partem Capituli*, sumptam *legaliter*; quamvis communiter, ubi est major numerus *materialiter*, plerumque etiam præsumatur major *legaliter*, seu pars sanior, nisi de opposito constet. Licet enim multi dixerint, majorem partem eam esse, quæ pluribus abundat suffragiis, cum major pars accedit, & concurrat in unam sententiam, c. *ult. h. t. c. quia super. de elect.* (exemplo *Decurionum*. L. *Nominationum*. C. *de Decur.* l. 10.) alii verò majorem partem agnoscant, non ex numero personarum, sed ex justiori, & saniori parte (quod æstimandum non est ab his, qui suffragium dant; sed à Superiore, causæ cognitionem habente c. *Ecclesia de elect.* c. *Concertationi de appellat. in 6.*) quia tamen perdifficile est, hoc modo agnoscere, quæ sit *Sanior*, & per consequens *major pars*, habitâ ratione *Zeli, ad Zelum, & justitiæ ad justitiam*, ideo regulariter major pars dicitur, quæ pluribus abundat suffragiis, sententiæque *numerantur*, non *ponderantur*, c. *fn. h. t.*

899 Ut autem major pars agnoscat, singulorumque vota regulentur, tantum præsententes attenduntur: quare dum negotium tractatur in Capitulo ad minus duæ partes adesse debent, L. *multi*, L. *plane ff. quod cujusque univers.* non quia exigatur, *ut duæ partes idem decernant*, sed, *ut in*

decernendo adjint duæ partes, quæ faciunt Capitulum, & Concilium publicum, L. *Nominationes*. C. *de appell.* ubi nota in L. *multi*, aliter sumi *Capitulum*; aliter in L. *Nominationes*: ibi enim accipitur *pro illo loco*, in quo conveniunt Claustrales, quo nomine etiam ipsa congregatio Claustralium, seu Canonicorum dicitur *Capitulum*; in priori sensu accipitur in Clem. *ne in agro, de statu Monach.* *Concilio Aquisgran.* can. 69. ibi: *mos inolevit, ut per monasteria, Deo devota, legatur lectio in Capitulo, & can. 70.* ibi: *ut ad Capitulum lectio tradatur*; in secundo autem (sicut & in hoc, & priori titulo) accipitur *pro ipsa Congregatione*, seu Canonicorum Collegio, quorum caput est Prælatum, & ipsi membra c. *Novit. h. t.* Sodales igitur, seu socii ejusdem Collegiis (L. *ult. ff. de Collegiis*) non tamen omnes Clerici unius Ecclesiæ, faciunt *Capitulum*, c. *Dilecta. de excess. Prælat.* Sed tantum ii, quibus Ecclesiæ legibus concessum est ad exemplum Collegiorum Secularium, quibus id Constitutionibus, & principum rescriptis conceditur, quique communem habent actorem, seu Syndicum, & *arcam*. L. 1. ff. *quod cujusque univers.* c. *Significavit. de appellat. dict. c. Dilecta.*

Quoniam verò quandoque, in electionibus, aliqua religio in legibus suis habet (prout constat ex regulis sacrarum Virginum sub patrocinio s. Ursulæ) quoddam, *ut electa prodeat*, sufficiat *major numerus*, seu *major pars*, dubitatum fuit, qualiter hic *major pars* accipiendâ sit? an, quod sufficiat præcisè *major materialiter*, & *solo numero*? an *major legaliter*? Dicendum autem videbatur in electionibus *monialium*, non sufficere *majorem respectivè*, nec etiam *majorem partem legaliter*, in quantum explicat *majorem partem absolute ex presentibus*, esto hæc jure communi sufficiat in electionibus *virorum*, ratio sumitur ex c. *Indemnitatibus*. 43. *de elect. in 6. §. sanè*. ubi expressè agitur de electionibus *Monialium*, & statuitur electionem esse *confirmandam, quæ, votis in diversa divis. à duabus partibus numero, fuerit celebrata*. Hinc, cum Paulus V. in Constitutione sua, institutum Ursularum confirmante, expressè dicat (ut notavimus l. 1. tit. 6.) *electiones, quæ ab illis*

illis fiunt, semper celebrandas esse juxta Constitutiones Apostolicas; de electionibus mulierum; hæ autem, pro electione confirmanda, exigant duas partes consentientes major pars, accepta legaliter, non erit major præcise numerus in unam consentientium; sed due partes ex tribus seu due tertie, in quas dividitur tota communitas electricum. In aliis porrò dispositionibus Capituli, extra materiam electionis, in Concilio lateranensi (ur habetur c. 1. h. t.) ubi agitur de questione, qualiter acta majoris partis de Capitulo prævaleat minori? expressè sermo est, de voluntate plurium, & saniorum fratrum, prout exponemus in seq.

ARTICULUS III.

Qualiter intelligendum veniat, factum à majori parte Capituli, censeri factum à toto?

901 **D**ehoc Concilii Lateranensis, ut notavimus, constitutio sic loquitur: cum incunctis Ecclesiis, quod pluribus, & fratribus visum fuerit, incunctanter debeat observari, grave nimis est, & reprehensione dignissimum, quod per quasdam Ecclesias pauci quandoque, non tam de ratione, quam propria voluntate, ad ordinationem Ecclesiasticam procedere non permittunt. Quocirca, præsentî decreto statuimus, ut, à paucioribus, & inferioribus aliquid rationabiliter objectum fuerit, & ostensum (appellatione remota) prævaleat semper, & suum consequatur effectum, quod à majori, & Saniore parte Capituli fuerit Constitutum; non constitutionem nostram impediat, si fortè aliquis ad conservandam Ecclesiæ suæ consuetudinem, se juramento dicæ adstrictum; nec enim juramenta, sed potius perjurya sunt dicenda, quæ contra utilitatem Ecclesiæ, & sanctorum Patrum veniunt instituta; si quis autem hujusmodi consuetudines, quæ nec ratione juvantur, nec sacris congruunt institutis, juvare præsumperit (donec dignam egerit poenitentiam) à perceptione sit domini corporis alienus.

902 Deinde in simili materia Innocentius III. prout habetur c. fin. eod. sic loquitur: ex parte tua nobis fuit, Frater Archiepiscopo, intimatū, quod ad restaurandam fabricam Rothomagensis Ecclesiæ tractatum

Tom. III.

communiter habuistis, te postulante, ut quilibet Canonorum tecum pariter aliquam suorum reddituum portionem, operi tam pio, & necessario, deputaret; statuimus, ut, si quis vestrum tuus, Frater Archiepiscopo, & majoris, & Sanioris partis Capituli statutus, super hoc duxerit resistendum, obtineat sententia plurimorum.

Ex his juribus deducitur, sufficienter verificari faciendum, quod consenserit Capitulum, (esto non consenserint omnes) sed solum major, & Sanior pars Capituli, per c. 1. h. t. ibi: prævaleat semper, & suum consequatur effectum, quod à majori, & saniore parte Capituli fuerit constitutum; hoc tamen intellige, nisi aliud habeat locale statutum, consuetudo legitima, seu alia specialis constitutio requirens v. g. plurimam edictate (quo casu sufficiunt 13. ex 24.) vel expressè, ex tribus duas partes, quo casu non sufficiunt 14. ex 24. quamvis sufficerent, si requireretur tantum major absolute ex presentibus de Capitulo. Si autem quæras, quid dicendū in eo casu de consensu minoris partis? R. quod tali casu nihil operetur, cum decisio sit penes Saniores, & majores. Si autem minor pars, vel etiam unus contradicat ex causa rationabili, conclusionem majoris, & Sanioris partis impediri. cit. c. 1. h. t. Nec obstat, quod pro majori parte stet præsumptio juris; quia non est juris de jure, ut probationem in contrarium excludat.

904 **U**t autem ritè habeatur consensus Capituli, duo requiruntur, 1. quod omnes, qui de collegio sunt, sint vocati. 2. quod consentiat Sanior simul, & major pars, ut unū sine altero non sufficiat. c. 1. h. t. Spectato tamen jure communi, ordinariè, ac generatim loquendo ad tractatus, vel alios actus Collegii, aut universitatis, non necessario vocandi, vel expectandi sunt absentes; Glossa communiter recepta in c. 2. de testib. in 6. V. Ipsorum. Excipe tamen 1. electionem Prælati. c. 24. de Ele. 2. negotia ardua, & magni momenti; cum non est periculum in mora. Abbas in c. 1. h. t. n. 15. 3. Si quid statuendū esset in singulare præjudicium absentium; Glossa in cit. c. 1. V. Constitutum. 4. nisi contrarium exigat consuetudo legitime præscripta. arg. c. fin. de consuet.

Illud etiam hic queri potest, an quilibet